

Prvi šotor ob cesti

kratka zgodba
(po resničnih dogodkih)

Urša Kačar

Kazalo

	1
Odhod	2
Postavitev	3
Noč	6
Jutro	6
Dan	7
Skorajšnji konec	9
Utopični konec	12
Distopični konec	13

Odhod

»Pa kje je zdaj ta šotor,« je njegovo mirno razmišljanje zmotil znan glas. Zaslepila ga je dnevna svetloba in, navajen teme in tišine, je v strahu tesno zaprl oči. Par močnih rok ga je na silo potegnil iz varnega zavetja v garaži, kjer je več mirnih let počival skrit pod starimi brisačami, podlogami za na plažo in nikoli uporabljeno blazino za v vodo. Od šoka se ni niti upiral, in šele ko je znova začutil tla pod sabo, je plaho odprl oči ter po obrisu torbe za prvo pomoč ugotovil, da se je znašel v avtomobilskem prtljažniku.

»Ni fer!« se je za njim drla še nikdar napihnjena vodna blazina, ki je v garaži bivala takoj pod njim. »Zakaj mene ne vzamejo! Jaz bi tudi šla!«

Že odkar se je vselila v njegov okoliš, je sanjarila o tem, kako jo bodo nekega dne vzeli s sabo na izlet, kjer bo cel vikend preživela v velikem bazenu. Cel načrt je imela pripravljen, koliko ljudi se bo basalo nanjo, ob kateri uri in v katero smer bo lebdela po vodi. Vsem je razlagala, kako bo v svojo prozorno plastiko lovila lesketanje vodne gladine, da se bo bleščala kot kristal, in kako se bo ob večerih zlila z modrino bazena ter toplimi barvami sončnega zahoda. Ne vode ne sončnega zahoda še ni videla, ji je pa o obeh pravila prijateljica.

»Obljubi, da mi boš vse povedal!« ga je še prosila z glasom, polnim nevoščljivosti in obupa, preden so nanj naložili plato piva in dve potovalni torbi, ki sta povsem udušili zunanje zvoke. V poltemi je prepoznal še steklenico vodke, zbasano med dve spalni vreči, ter nekaj raztresenih plastenk radenske. Na njem je ležala torba z rožastim vzorcem in tudi pod njim je bilo nekaj mehkega, a ni razložil, kaj.

»A kdo ve, kam gremo?« je tiho povprašal in rožasta torba je zavila z očmi.

»Ne vem, itak gremo vsak vikend kam,« je zdolgočaseno odgovorila, ne da bi ga pogledala. Nad njeno vzvišenostjo ni bil presenečen – živila je v hiši. Stvari, ki so živele v hiši, so vedno zviška gledale na tiste iz garaže, in med vsemi so bile ravno torbe med najbolj finimi. Bolj domišljavi so bili le še kovčki.

»Na festival gremo,« se je zdaj oglasil tanek glasek pod njim. Bila je napihljiva postelja. »V dnevni sobi stanujem, pod kavčem, pa sem slišala, ko so planirali.«

Na festival! Kako imenitno! Festivali so središče dobre energije, ljudje so veseli, glasba je glasna in piva je dovolj. Žal pa so ljudje tam tudi veliko manj natančni, kar se tiče postavljanja šotorov, v nasprotju s klasičnim taborjenjem, kjer mora biti vsak klin zabit pod točno določenim kotom in vsaka vrvica ravno prav napeta. In slabše postavljen šotor pomeni težjo kontrolo strukturne stabilnosti.

Ob misli na prihajajoči izziv je postal nervozen in hitro preveril vse svoje dele: Je kakšna ponjava strgana? Manjkajo klini? So palice in spalnice cele? Edini problem, ki ga je našel, je bila blaga plesen na zunanji ponjavi, in to je vsaj malo pomirilo njegove strahove, ni pa ustavilo črvičenja treme. Leta so minila, odkar je zadnjič stal na festivalu, in že takrat je komaj oddelal svoje. V glavi si je že slikal vse mogoče črne scenarije, od strganih vrvic do zlomljenih palic, ko je zaslišal glasno odpiranje in zapiranje avtomobilskih vrat, hrumenje motorja in množico navdušenih besed, iz katere je bilo razločiti štiri različne človeške glasove.

»Šotor imamo.«

»Si ga kaj preveril, ali je še v redu?«

»Eh, po moje ni treba.«

»A klini so?«

»Verjetno.«

»A je kaj plesniv?«

»Verjetno.«
 »Ajde, idemo!«
 »Idemo!«
 »Mogoče bi ga res morali preveriti ...«
 »Daj, ne kompliciraj, v redu bo.«
 »Idemo!«
 »Idemo!«
 »Idemo!«
 »Ajde, gremo.«

Besede njegovih ljudi so ga silno ganile. Kakšno zaupanje so mu izkazali! Zapisegel si je, da bo res dal vse od sebe in bo najboljši šotor festivala! In ko se vrne domov, bo blazini za v vodo poročal o čudovitih festivalskih dogodivščinah, o glasbi in soncu in plesu in pivu. Škripala bo od jeze! Še starim brisačam se bo stožilo po potovanjih in tudi plavutke ga bo verjetno poslušale – res da so šle letos na morje, a na festivalu pa menda še niso bile.

»Komaj čakam,« je neučakano zašepetal predse, ko ga je začelo premetavati po prtljažniku.
 »Brez zveze,« mu je odgovorila rožnata torba.

Postavitev

Na silo odprta preperela zadruga je zažgala od bolečine in neznana roka ga je izvlekla iz torbe, v kateri je na toplem in tihem udobno ždel več let. Zaslepilo ga je močno sonce in zadrgetal je od piša poletnega vetra. Trije pari rok so se spravili nadenj, ga razgrnili po travi, polni trdih, bodečih bilk, grobo napenjali ponjavo, sestavljali palice in zabijali kline. Brez kakršnega koli ozira ali empatije, kot bi jim bilo vseeno, da po dolgem, predolgem počivanju ni več vaje postavljanja. Tesno je zaprl oči in mukoma čakal, da bolečina mine.

»Tukaj se je iztaknilo.«
 »Pa pol klinov je skrivljenih.«
 »Daj, primi palico! Ne to, drugo. Ne to, tretjo!«
 »Pa kakšen šotor je to!«
 »Ma ne vem, daj, primi tisto palico, no! Iztaknila se je.«
 »A to?«
 »Ja, to.«
 »Aha, aha.«
 »A smo mi to prav postavili?«
 »Kje je spredaj, kje je zadaj?«
 »Ja, v redu je.«
 »A vam kaj pomagam?«
 »Ne, raje zrihtaj eno pivo.«

Sledil je zvok odpiranja pločevink in bolečina je počasi izzvenela. Šotor je odprl oči. Prvo, kar je zagledal, je bilo sinje nebo nad njim, polno puhastih belih oblakov, skozi katere so presevali močni sončni žarki ter oblivali vinograd pred in gozd za njim. Postavljen je bil pod svobodnim soncem, z napeto ponjavo, zabitimi klini, božal ga je poletni vetrič in prevzel ga je občutek popolne sreče. Za to je bil ustvarjen! To je njegovo poslanstvo! Tista

tesna torba sploh ni bila udobno prebivališče, ampak ena navadna zatohla kletka! Zasmejal se je in zdelo se mu je, da lahko po dolgem času spet diha.

A nekaj je bilo narobe. Šotor je čutil, da je nekaj narobe. Njegovi sumi so se potrdili, še preden bi mu uspelo ugotoviti, kaj točno mu manjka.

»Tretje spalnice potem zih ne rabimo?«

Osupnil je. Nezaslišano! Samo dve spalnici so mu postavili? Ozrl se je proti mestu, kjer bi morala stati tretja in opazil samo mlahavo ponjavo. Katastrofa! Še sreča, da je bil ta del obrnjen proti cesti, da noben drug šotor ne bo videl njegove sramote. Ogorčen je začel kuhati mulo, a njegovi štirje pajdaši, ki naj bi jim nudil vikend zavetje, se niti malo niso zmenili za njegovo kisanje. Posedali so pred njim, odpirali vrečke prigrizkov in eno pločevinko piva za drugo ter mimoidočim točili viski. Med poslušanjem njihovega brezskrbnega pregovarjanja se je tudi njegova slaba volja počasi le raztopila in od alkoholnih hlapov se mu je začelo prijetno vrteti. Naenkrat se je počutil silno imenitno. Pa kaj, če ima samo dve spalnici! Zunaj je! Z ljudmi! Uporaben je! V nasprotju z neumno blazino za v vodo, ki še ni videla vode!

Rahlo se je pozibaval v ritmu vetra, ki je prinašal oddaljene base elektronske glasbe. Ta je postajala vedno glasnejša, ljudje pa vedno bolj razigrani in njegovi varovanci so se vendarle odločili, da gredo malo plesat pod oder. Ljubeče jih je opazoval, dokler se niso izgubili za prvim ovinkom. Vedel je, kako velika je verjetnost, da se vrnejo omotični in opotekajoči, zato je preveril položaj vrvi in trdnost zabitih klinov. V temi se še trezen človek namreč hitro spotakne in ni želel tvegati škandala, če bi se slučajno zrušil, ko bi nekdo zahodil vanj.

Ravno je preverjal zadnji par klinov, ko ga je ogovoril šotor nasproti: »Ti si pa torej Prvi šotor ob cesti.« Ni bilo vprašanje. Bila je trditev. Pokimal je v odgovor.

»Živijo, jaz sem Vijola.«

Vijola je bila lepa. Nova. Manjša, a zelo elegantna. V svetlovijoličastem odtenku se je popolno napeta zamolklo lesketala pod umirajočimi žarki sonca in govorila počasi, ležerno, kot nekdo, ki se še predobro zaveda svojega visokega statusa.

»In to je Šotor ob vinogradu,« je pomignila proti svetlosivemu šotoru na svoji desni, prav tako modernega dizajna, napetih vrvic in bleščečih klinov. »In tam so še Šotor na klancu, Drugi šotor ob cesti, Mali zeleni šotor, Veliki zeleni šotor in Bine.«

Prvi šotor ob cesti je komaj opazno pokimal v odgovor in sramežljivo povese pogled. Bilo mu je hudo neprijetno. Vsi šotori, ki so ga obkrožali, so bili imenitnejši. Novejši. Modernejši. Dražji. Lepši. Mlajši. Čeprav je bil daleč največji od vseh, saj je imel edini več kot eno spalnico, se je v eminentni družbi počutil majhnega. Zavedal se je svojih skrivljenih in zarjavelih klinov pa plesnive ponjave in zaplate zasušenega blata pod levo spalnico. Trudil se je potlačiti občutke manjvrednosti in živčno je razmišljal, kaj naj odgovori Vijoli, da se bosta zapletla v pogovor, a se je Šotor ob vinogradu odločil, da mu da jasno vedeti, kje je njegovo mesto.

»Glejte to, Prvi šotor ob cesti sploh nima napetih vrvic! In od tu vidim, kako zarjaveli so sprednji desni klini! Stavim, da se še postavi ne sam!« ga je privoščljivo zbodel v vsej svoji svetlosivi veličini.

»Daj, pusti ga,« ga je branila Vijola. Jaz se tudi ne postavim sama, to pa ja ni nič takega.«

»Ja, Vijola, samo ti vsaj nisi videti, kot da bi ušla iz jugoslovanskega kataloga.«

»Kaj pa imaš ti proti Jugoslaviji?«

»Zakaj ti zagovarjaš to skropucalo od šotora?«

»Zakaj ga ti napadaš?«

»Ker lahko!«

»Ti sploh ne veš, kaj je Jugoslavija,« se je z zamudo razpravi pridružil še Veliki zeleni šotor in Mali zeleni šotor, ki je bil postavljen tik zraven, je v odobravanju besed večjega prijatelja navdušeno pisknil.

»A boš rekel, da sem neizobražen?« se je razjezil Šotor ob vinogradu. »Daj, kar vprašaj me kaj o Jugoslaviji! Karkoli! No, daj, vprašaj!«

»Pustite Jugoslavijo, karkoli to že je, a ste videli, da Prvi šotor ob cesti sploh ni do konca postavljen?« je zdaj zavpil Šotor na klancu in Prvi šotor ob cesti je oblił mrzel srh. Počutil se je, kot bi ga nekdo na pretesno povezal z debelo vrvjo, zašibili so se mu sprednji klini in prevzela ga je panika. Šotor na klancu je bil postavljen ravno pod pravim kotom, da je še lahko videl del mlahave ponjave, kjer bi morala stati tretja spalnica.

Med šotori se je razlegel posmehljiv vrišč. Na vse pretege so napenjali ponjave in palice in se iztegovali, da bi ugledali to sramoto, a na njihovo razočaranje nihče drug, razen Šotora na klancu, ni videl zadnjega dela Prvega šotora ob cesti. Kar pa jih ni ustavilo pred obmetavanjem z vsemi možnimi zbadljivkami in žaljivkami. Najglasneje od vseh se je krohotal Šotor ob vinogradu, vesel, da je bila tema o Jugoslaviji opuščena, Mali zeleni šotor pa se je od hihitanja tako tresel, da se mu je skoraj iztaknil klin. Samo Vijola se ni smejala.

»To si si kar nekaj izmislil,« je očitala Šotoru na klancu, in ta se je hitel divje braniti.

»Nisem! Prisežem! Častna šotorska! Ene spalnice nima postavljene!«

»Jaz mu verjamem!« se je hitro javil Šotor ob vinogradu. »Poglejte ga, razcapanca! A boš preživel nočno nevihto? Gre kdo staviti, da bo jutri zjutraj tale sramota od šotora podrta?«

»Jaz sem že v Jugoslaviji preživel nešteto neviht ...« je zdaj Prvi šotor ob cesti končno spregovoril in se trudil, da se mu glas ne bi zatresel od strahu, ki se je vanj naselil ob omembi prihajajoče ujme. Še popolno postavljen bi pri teh letih že težje ključeval neugodnim vremenskim razmeram, brez ene spalnice in s slabo zabitimi klini pa so bile njegove možnosti preživetja neurja precej slabe.

»O, glejte, spregovoril je! Tišina, vsi zbrani, poslušajmo, kaj ima starec povedati!«

»... v nasprotju s tabo, glede na to, kako se ti plahta sveti, bi rekel, da še nikoli prej nisi bil postavljen. Te je že kdaj dobro napravl dež ali si uletel direkt iz izložbe?«

Med šotori, ki so utišali svoje žaljivke, da so lahko slišali besede Prvega šotora ob cesti, se je zdaj razlegel pritajen hehet. V resnici jim je bilo čisto vseeno, koga obrekujejo, samo da se nekaj dogaja. Njihova življenja so bila omejena na tisti teden ali dva poletnega kampiranja, zato so kot harpije zgrabili vsako priložnost razpihanja drame.

»Ni prvič, včeraj so me postavili na vrtu!« se je prehitro hitel braniti Šotor ob vinogradu in med šotori je ponovno zavreščalo.

»Na vrtu! Pred hišo! Kakšna hrabrost, res!«

»Testno postavljanje ne šteje! To pa ja ve vsak šotor!«

»Mene bi bilo sram!«

»Šotor pri vinogradu še nikoli ni bil umazan!«

»Šotor pri vinogradu še nikoli ni občutil dežja!«

Samo Vijola se ni smejala.

»Brezvezni ste, res,« je s kraljevsko vzvišenostjo zavihala nos. »Kamorkoli grem, se razvije neki prepir. A se res ne moremo normalno pogovarjati.«

»In o čem bi se gospoda pogovarjala?« si jo je Drugi šotor ob cesti drznil vprašati z izrazitim posmehom v glasu in Vijola ga je prebodla s takim prezirom, da so mu od ponižanja vzdrgetale palice.

»Lahko bi recimo debatirali o šotorskih navadah ljudi iz različnih generacij. Ali pa razpravljali o prednostih in slabostih samopostavitvenih tehnik. Rada bi slišala tudi mnenja drugih o načinih priprave ponjave na prezimovanje. Organizirali bi lahko odprt forum ...«

Utihnila je sredi stavka. Drugi šotori so radovedno zrlji vanjo, nato pa v odgovor njeni nenadni tišini začutili, kako so jim po ponjavah spolzele prve mehke kaplje dežja. Če šotori med dežjem govorijo, se jim namreč premoči plahta, zato je špetir šotorov v hipu utihnil in zamenjali so ga mehko prasketanje dežnih kapljic, piš in grom bližajoče se nevihte ter oddaljeni, težki basi elektronske glasbe.

Noč

Začetnemu pršenju je sledil hud naliv z močnim vetrom in šotori so, vsak v svoji tišini, bili boj s krutim vremenom. Prvi šotor ob cesti je komaj držal vse kline, nepostavljena spalnica mu je bila zdaj v hudo napoto, saj je kot slabo napeto jadro plahutala v viharju, in zaradi nestabilnih palic se je moral z vso silo napenjati, da se je obdržal pokonci. Z žalostjo v srcu se je spomnil svojih prvih lastnikov, mlade jugoslovanske družine, ki ga je edina znala prav postaviti, dobro zabiti vse kline, stabilizirati palice, popolno napeti plahto, še jarek so mu skopali, da mu še tako huda ujma ni prišla do živega. Zdaj pa ga je, starega in slabo postavljenega, veter premetaval naokoli in spodkopaval njegovo šibko stabilnost.

Prav ta trenutek nepozornosti med utapljanjem v nostalgiji in samopomilovanju je bil dovolj, da se mu je iztaknil sprednji klin desne spalnice. Palica je klecnila, ponjava se je posedla in šotor je v hipu popolnoma izgubil nadzor. V presenečeni paniki je glasno zaklel, zaradi česar je imel takoj polna usta deževnice, ki je premočila dobršen del napol preperete vrhnje ponjave. Čutil je, kako je voda začela kapljati na notranjo kupolo desne spalnice in vsaka kaplja je bila opomnik njegovega poraza. Vedel je, kako nezadovoljni bodo zjutraj njegovi ljudje, vedel je, da mu bodo očitali nesposobnost, in vedel je, da se mu bodo drugi šotori smejali. Ni večje sramote kot ukloniti se vremenskim razmeram in se pred drugimi prikazati napol podrt in z izruvanimi klini. Prevzel ga je občutek popolnega brezupa, a zdaj res ni smel odnehati. Če odneha zdaj, se bo podrl in se s tem povsem izneveril ljudem, ki jih je dolžan ščititi po svojih najboljših močeh.

Hitro je podprl desno spalnico ter jo z vsem naporom držal pokonci, da se ni sesedla sama vase, in strumno nadaljeval boj z nevihto.

Jutro

Dež se je proti jutru spremenil nazaj v pršec, veter se je polegel in med oblake se je prerinilo sonce. Prvi šotor ob cesti je izmučen od nočnega boja tiho opazoval mimoidoče ljudi in mimovozeče avtomobile ter zaskrbljeno čakal, da se prebudijo prvi šotori. Ti so namreč dremali, nekaj jih je celo trdno spalo. Novejši modeli imajo že toliko pomagal, da jim ni treba cele noči prebedeti med varovanjem vsakega štrika in palice posebej, ampak povsem zadostuje, da le nekajkrat v noči preverijo trdnost klinov.

Prva se je predramila Vijola. Previdno se je pretegnila, poravnala od vetra nagubano ponjavo na desni strani in strumno poravnala že tako popolno postavljene palice. Nato se je ozrla okoli sebe in njuna pogleda sta se srečala.

»Ej! Prvi šotor ob cesti!« je zašepetala. V njenem glasu ni bilo posmeha, za kar ji je bil neizmerno hvaležen.

»Si v redu?«

»Ne,« je odgovoril po resnici. Videti je bilo, da mu bo namenila še kakšno spodbudno besedo, a ni vedela, kaj točno naj reče, zato je samo sočutno zrla vanj. Izogibal se je njenemu pogledu. Vedel je, kako slabo je videti, a pomilovanje je bilo zadnje, kar si je želel od nje. K sreči je iz svoje notranjosti zaslišal prve človeške besede in hitro se jim je posvetil, da je lahko ignoriral Vijolino prisiljeno sočutje.

»Pa kaj je s tem šotorom?«

»Nama se je posedla spalnica, lužo imava!«

»Haha, a res?«

»Ja, vse je mokro!«

»Štumfe imam mokre!«

»Cela spalna vreča je premočena.«

»Joj, ta šotor!«

»Vsaj podrl se ni?«

»Mene boli glava.«

»A bo kdo pivo?«

»Ja, lahko enega.«

Tako je! Vsaj podrl se ni! Ko bi oni le vedeli, kaj je preživel ponoči, kako srborito se je boril, da se niso zbudili oviti v premočeno šotorsko ponjavo! Ni jim zameril teh nekaj pikrih besed in v njem se je celo razplamtel majhen plamenček ponosa in hvaležnosti, ker ga niso obkladali z žaljivkami. Vedel je namreč, da od šotorov takega bontona ne gre pričakovati, in kot naročeno je nedaleč stran zaslišal privoščljivo vreščanje Šotora ob vinogradu, ki se je ravnokar prebudil iz sna.

»Glejte to! Prvi šotor ob cesti se je podrl!«

»Tale nevihtica ga je tako zdelala! A ne ve, da bo danes ponoči še huje!« se je takoj pridružil Drugi šotor ob cesti.

»Klin se mu je iztaknil!« se je pridružil Mali zeleni šotor, ki je bil sicer pokonci že kar nekaj časa, a si ni upal sam začeti besedne vojne.

»Greva stavit, koliko spalnic bo obdržal pokonci do jutri zjutraj?«

»To ni Prvi šotor ob cesti, ampak Prva podrtija ob cesti!«

»Verjetno je moral celo noč dežurati!«

»Mene je kar sram, da stojim tako blizu njega ...«

Prvi šotor ob cesti, izmučen od naporne noči, ni našel energije za prepiranje. Tako in tako pa so imeli drugi šotori prav. Bil je star, umazan, plesniv in napol podrt. Pod plazom žaljivk je še enkrat preveril vse palice in preostale kline, nato pa izmučen zaprl oči in pod jutranjim soncem potonil v dreamež.

Dan

Zbudil se je šele, ko se je že večerilo. Po okrepčilnem spancu se je počutil sveže, a rahlo poležano in brez pomisleka si je dodobra pretegnil vse vrvi, palice in ponjave. Nenadni premiki so splašili njegove štiri šotoriste, ki so sedeli pred šotorom, vsak s svojim pivom v roki.

»Stari, pa kaj je s tem šotorom? To se bo danes ponoči sesedlo, grem stavit.«

Šotor se je nemudoma prenehal raztegovati.

»A bi spali v avtu? Danes ponoči naj bi bilo neko hudo neurje, ne samo dež kot včeraj.«

Samo dež? Celo noč se je boril s hudo nevihto in oni njemu, da bil samo dež? Šotor je bil ogorčen! In zaskrbljen. Na hitro je poračunal strukturno trdnost in jasno mu je bilo, da še enega hudega neurja ne bo preživel.

»Pa ne bomo spali v avtu, če imamo šotor. V redu bo, grem staviti, da bo v redu.«

Prvi šotor ob cesti se je ob ravno izkazanem zaupanju malo preveč raznežil in nežen večerni veter, ki se je ujel v mlahavo ponjavo, je celega stresel.

»Ta šotor se bo res podrl, ti rečem!«

Šotor se je hitro spet zbral in strumno napel vrvi.

»A bi kdo viski? Ali pa gin tonik?«

»Ja, jaz bi en gin tonik!«

»Kaj potem, ne bomo spali v avtu?«

»Meni daj še eno pivo.«

»Ne, bomo v šotoru.«

»Kaj bova pa midva s to spalnico? To je vse mokro, res ne bi še enkrat spala z mokrimi štumfi.«

Sledila je tišina, v kateri sta se slišali prestavljanje steklenic in mešanje pijač.

»Kaj pa, če jo pač podreva?«

Podreva spalnico? Šotor je bil ogorčen!

»Ja, pač, odveževa ta notranji del, vrževa nanj turbič in spiva samo pod vrhno plahto.«

Kakšno barbarstvo je pa zdaj to?

»Okej.«

Nemočno in poln prezira je trpel, ko mu je par rok odvezal notranjo spalnico, ki jo je ponoči v trenutku slabosti premočil. Bila je del njega, a če ni bila privezana na zunanjo ponjavo, je ni mogel kontrolirati. Vedel je, da nobeden, ampak res nobeden od drugih šotorov ne sme izvedeti, kaj se je ravnokar zgodilo. Večja sramota bi bila le, če bi se popolnoma zrušil. Ponižan je pomislil tudi na to možnost, a hitro pregnal tako temno misel in se oštel, kako je sploh lahko pomislil na kaj takega. Njegova glavna naloga je, da po najboljših močeh ščiti svoje ljudi. In čeprav mu tretje spalnice niso postavili in so mu drugo podrli, čeprav je bila ponjava že plesniva, čeprav ni imel dobro zabitih klinov, še vedno se bo trudil po svojih najboljših močeh!

Začelo je rahlo rosi, za kar je bil neizmerno hvaležen. Šotori bi zagotovo hitro opazili, da se je zbudil, ter z zbadljivkami nadaljevali prav tam, kjer so ostali zjutraj. Pogledal je Šotor na klancu, ki se je jezno zasrepele vanj, Šotor ob vinogradu je bil videti, kot da se mu bo od vseh žaljivk, ki jih drži v sebi, strgala ponjava in tudi Drugi šotor ob cesti ter Veliki zeleni šotor sta bila videti nekoliko razočarana, ker ne morejo nadaljevati drame. Mali zeleni šotor se je umikal njegovemu pogledu, in ko se je ozrl proti Vijoli, se tudi ta ni zmenila zanj. Pomislil je, da mu je mogoče zamerila, ker jo je zjutraj tako nesramno ignoriral. Samo prijazna je hotela biti. Boljše bi bilo, če bi takrat požrl svoj ponos in sprejel njeno skrb, mogoče bi se lahko celo zapletla v pogovor.

»A bomo šli kaj do odra?«

»Ja, daj, gremo, če ne gremo zdaj, sploh ne bomo šli.«

»Ajde, idemo!«

»Idemo!«

Prvi šotor ob cesti je še vedno v travmah podoživljal prav vsako interakcijo z lepo Vijolo, ko so se njegovi ljudje le odpravili do plesišča. Kot en dan prej jih je spet ljubeče opazoval odhajati, in takoj ko so izginili v noč, se je končno le dodobra pretegnil ter hitro ponovno preveril, kakšna je situacija glede klinov, vrvi in ponjave. Daleč od idealne, in čeprav je k sreči še vedno samo rahlo rosilo, se je noč komaj začela. Zamolklo grmenje, ki je odmevalo nekje iz daljave, ter bliski, ki so v vedno pogostejših intervalih trgali temo, so ga žgali v dno duše.

Skorajšnji konec

Vso noč je prebedel, skrbno nadziral premočene dele, pozoren na vsak klin in vsako vrvico, stalno preverjal trdnost palic in mlahavo ponjavo tretje spalnice, v katero se je v neenakomernih sunkih zapletal veter in jo premetaval kot jadnico na razburkanem morju. Pa spet kline, vrvice, palice in ponjavo. Pa ponjavo in vrvice in palice in kline. Spet in spet in spet in spet. Razžirala ga je skrb, da se bo nočno rosenje sprevrglo v hudo neurje, in že je v daljavi zatulil veter in se je pršec spremenil v dež, da je Prvi šotor ob cesti na vso moč napel vse palice in kline, pa se je spet zvedrilo. Kot bi se vreme poigravalo z njegovimi strahovi. Dolge mučne ure je prenašal grožnje nevihte, ki je divjala nekje daleč za vinogradi in se ni mogla odločiti, v katero smer naj jo mahne. Šele ko se je trda tema počasi začela redčiti in je iz gozda zaslišal petje taščice, ga je previdno, skoraj nejeverno prevzel občutek zmagoslavja. Uspelo mu je! Uspelo mu je! Olajšano je zadihal in se tiho zasmel, da ne bi prebudil spečih ljudi in dremajočih šotorov, ter nestrpno pričakoval sončni vzhod, da bi skupaj s svojimi ljudmi proslavil svoj uspeh. Kako čudovito jutro! Komaj je čakal, da se vrne domov, ter blazini za v vodo pove vse o tem zanimivem vikendu! Tudi o Šotoru pri vinogradu ji bo vse povedal. Pa o Vijoli, tej čudoviti, lepi, vijoličasti Vijoli. Ko bi jo le še kdaj srečal ...

Prepuštil se je prijetnemu razmišljanju, in šele ko se je jutro že prevesilo v dopoldan, so njegovo sanjarjenje zmotili šumi iz notranjosti šotora, mešanica zehanja, zaspanega pritoževanja in premetavanja po blazinah.

»Jaz sem tako slab.«

»Jaz tudi.«

»Ja, ampak šotor pa še stoji!«

»Kako je bilo spati brez spalnice?«

»V redu.«

»A je bilo neurje ponoči?«

»Ne.«

»A je še kaj hrane?«

»Ne vem, poglej.«

»A bi kdo gin tonik?«

»Ne.«

»Jaz pa bom.«

»Ti kar.«

Z zaščitniško ljubeznijo je opazoval svoje štiri varovance, ki so ležali na napihnjenih blazinah. Videti so bili precej bolj utrujeni in blede kot takrat, ko so se spravili nanj, ga izruvali iz tople torbe ter ga na silo in brez občutka postavili. A kako bi jim lahko očital! Saj so se potrudili po svojih najboljših močeh in postavljanje takega šotora res ni najlažje opravilo. Niti jim ni več zameril, da mu niso postavili tretje spalnice in napol podrli drugo.

»A sem res prespal nočno neurje?« se je zdaj zelo naglas oglasil Šotor na klancu, s čimer je zelo jasno želel pritegniti pozornost vseh drugih. »Aha, Prvi šotor ob cesti še stoji, torej je bila noč mirna.«

Šotori so se v odgovor na kratko zasmeli, a naprej ga niso zafrkavali, saj jih je bilo že kar nekaj zaposlenih s svojimi lastniki, ki so jim ruvali kline in se jih trudili lepo zložiti v majhne šotorske torbe.

Prvi je bil pospravljen Drugi šotor ob cesti in odšel je brez slovesa. Sledil mu je Mali zeleni šotor, ki je v slovo veselo pomahal in celo poskušal nagovoriti vse druge, a se je za poslovilni govor odločil prepozno, zato je, že zaprt v svoji mali zeleni torbi, le nekaj nerazločnega momljal. Naslednja sta bila na vrsti Bine in Veliki zeleni šotor, katerih lastniki so na festival prišli skupaj. Bine, sivi šotor najnovejšega dizajna, ki cel vikend ni spregovoril niti besede, je preostalom namenil odsoten »Adijo!«, Veliki zeleni šotor pa je zaklical: »Ko se naslednjič srečava, mi boš moral razložiti, kaj je Jugoslavija!«

Zbadljivka je bila jasno namenjena Šotoru ob vinogradu. Mirno jo je preslišal. Ostali so tako ali tako samo še on, Vijola in Prvi šotor ob cesti, Šotor na klancu pa so ravnokar pospravljali.

»To je bilo to za ta denar, dragi moji, lepo se imejte vsi, razen Prvega šotora ob cesti, in se vidimo še na kakšnem festivalu!« so bile zadnje besede Šotora na klancu, preden so ga zaprli v njegovo torbo. Vijola je že bila videti, kot da mu bo nekaj zabrusila v odgovor, zajela je sapo, da se je njena čudovita vijoličasta ponjava napela v jutranjem soncu, a si je premislila.

Prvi šotor ob cesti je po tihem upal, da bodo Šotor ob vinogradu čim prej pospravili in bo ostal še malo sam z Vijolo. A medtem ko sta človeka Šotora ob vinogradu še ležala pred vhodom in z jutranjim pivom zdravila mačka, so ljudje Prvega šotora ob cesti začeli načrtovati odhod. V šotoru se je naenkrat razživel, na kup so se vlačile majice in premočene nogavice, pakiralo se je preostanke piva in napol prazne steklenice, nabiralo prazne piksne in vrečke čipsa in šotor je začutil, da ga vedno bolj prevzema prijetna vznemirjenost. Kmalu bo spet doma! S kakšnim ponosom se bo vrnil na svoje varno mesto v garaži! Dokazal je, da je še vedno dober šotor, povsem sposoben opravljanja svojega dela, in kdo ve, mogoče se letos odpravi še na kakšno potovanje! Ustvarjen je bil za take avanture in greh bi bil preostanek življenja preživeti v temni garaži.

Kot pijana račja četica so se njegovi vikend prebivalci drug za drugim opotekli iz šotora ter začeli v avto znašati torbe. Videl je pisano rožnato torbo, ki ga ni niti pogledala, ter dojel, da ves vikend ni z njim spregovorila niti ene same besede. Kakšna finoča! Nato so mimo njega odnesli še napihljivo posteljo, ki napihnjena res ni smela govoriti, zato mu je šele zdaj užaljeno navrgla nekaj pikrih besed.

»Premočil si me!« mu je očitala.

»Oprosti,« ji je odgovoril, a bil je preveč vesel, da bi mu bilo v resnici žal. Bo že preživela.

Mimo njega so šle še spalne vreče pa hladilna torba pa preostale torbe, ki jih ni poznal. Nato so se njegovi ljudje zbrali pred šotorom in vedel je, da bo zdaj zdaj napočil trenutek, ko se začne podiranje šotora.

»Evo, a smo?«

»Smo.«

Šotor je bil zmeden. Kako smo, če je pa še vedno postavljen?

»Ajde idemo!«

»Idemo!«

Prvi šotor ob cesti je osuplo obstal. Prav nič mu ni bilo jasno, kaj se dogaja. Nemo je opazoval svoje ljudi, ki jih je tako požrtvovalno ščitil pred dežjem in vetrom in s katerimi je preživel tako prijeten vikend, kako so sedli v avto in se odpeljali ter ga pustili samega, napol podrtega, na neznanem travniku. Bil je popolnoma zmeden. Saj še pridejo nazaj, kajne? Mogoče so šli še kaj iskat? Saj ga ne bodo kar pustili tukaj?

»Žal mi je,« mu je tiho rekla Vijola, ki so jo ravno začeli pospravljati. »Lepo te je bilo spoznati. Srečno!«

»Ja, saj pridejo še nazaj,« ji je odsotno odgovoril Prvi šotor ob cesti in topo zrl v smeri ovinka, za katerim so izginili njegovi štirje varovanci. Vrnili se bodo, verjetno so šli samo po zajtrk, vsak trenutek se bo prikazal njihov

avto, podrli ga bodo, lepo zložili v njegovo torbo in ga odpeljali nazaj v toplo garažo, kjer bo vsem zbranim pripovedoval o svojih vikend dogodivščinah.

»Kaj, a so te tukaj pustili? Jaz jih razumem, itak si samo za na odpad. Mene bi bilo sram s takim šotorom hoditi okoli,« ga je zbodel Šotor ob vinogradu, ko sta ostala sama. Njegova lastnika sta medtem ravno študirala navodila, kako ta samopostavitveni šotor podreti in pospraviti, saj se je izkazalo, da ga je neprimerljivo lažje samopostaviti kot samopospraviti. Šotor ob vinogradu se jima je dvakrat postavil nazaj, preden jima ga je le uspelo stlačiti v majhno torbo.

Prvi šotor ob cesti mu ni odgovoril. Otopelo je strmел predse, občutil niti ni sončnih žarkov, ki so mu sušili od nočnega pršca premočeno ponjavo.

Kamp se je počasi praznil. Šotori so drug za drugim odhajali, nekateri skrbno zloženi, drugi na silo stlačeni v svojih šotorskih torbicah. Mrak je že počasi zajemal vinograd in gozd, a Prvi šotor ob cesti je še vedno strmел in čakal, dokler ni zapihal večerni veter in s sabo prinesel težke resnice. Kruto spoznanje ga je preplavilo nepričakovano in v brezupju mu je klecnila palica sprednje desne spalnice. Ni imel energije, da bi jo obdržal pokonci. Počasi se je sesedla in šotor je zajokal.

Tu so ga pustili. Odšli so domov in ne bo jih nazaj.

Klecnila je še druga palica pa še tretja, klini so se zrahljali, iztaknila se je vrv in podrla se je še zadnja spalnica. Obležal je na neznanem travniku in z grenkobo v srcu čakal, da tema pogoltne njegov sram. Otopelo je opazoval noge redarjev, ki so se sprehajali mimo njega ter na kup vlačili polne vreče smeti, poslušal je njihove pogovore o glasbi in poletju in nemarnih ljudeh, ki za sabo ne pospravijo šotorov. Ko so začeli sanjariti, kako se veselijo prihoda domov, sploh mehke postelje in vročega tuša, pa je Prvi šotor ob cesti nehal prisluškovati. Ko bi se le lahko veselil z njimi! Njegov dom mu je bil odvzet in nikoli več ne bo poslušal samogovorov blazine za v vodo in klepetal s starimi brisačami v garaži, in ko se bodo plavutke naslednje leto vrnile z morja, mu ne bodo mogle opisati vseh malih zalivčkov s kristalno čisto vodo, ki so jih obiskale.

Ostal je sam, med pohojenimi pločevinkami, praznimi steklenicami in počenimi plastičnimi kozarci.

Zastrmel se je predse, v ostre travne bilke, nato pa, sprijaznjen s svojo usodo, utrujeno zaprl oči.

Od tu naprej je usoda Prvega šotora ob cesti v tvojih rokah. Če želiš, da najde novega lastnika, s katerim bo preživel še mnogo let, pohajkujoč po festivalih in počitniških kampih (kjer mogoče še enkrat sreča Vijolo), preberi **utopični konec**.

Če želiš, da od vseh pozabljen pristane v smeteh, preberi **distopični konec**.

Utopični konec

Že je tonil v sen, ko je tik ob sebi zaslišal neznan glas.

»Ej, čigav je ta šotor?«

»Ne vem, neki kreten ga je pustil tukaj.«

Poškilil je navzgor in nad sabo zagledal dva para nog v širokih pisanih hlačah ter mlajšega moškega v fluorescentnem brezrokavniku, ki je nedaleč stran sedel v travi in kadil.

»A pa je še cel?«

»Zjutraj je še stal.«

»A ga lahko vzameva?«

»Itak.«

Neznane roke so iz tal previdno populile kline ter začele skrbno zlagati premočeno ponjavo in podrte palice. Šotor je bil zmeden. Kaj se dogaja? Zakaj ga ne pustijo tu, da se utopi v svojem porazu? Kaj bodo naredili z njim?

»Glej, še torbo so pustili.«

»O, super, dajva ga kar noter, bo zasedel manj placa.«

»Ampak moker je, da ne bo splesnel?«

»Saj ga bova doma na vrtu posušila.«

Občutek zložene mokre ponjave je bil izredno neprijeten in poskušal se je upirati, ko so ga roke začele tlačiti v njegovo malo torbo, a so bili naporji zaman. Znašel se je nazaj v utesnjenem zatohlem ovoju, ki je bil še nekaj dni njegovo toplo in varno zavetje.

»Zakon, evo, zdaj nam ni treba kupiti festivalskega šotora!«

»Lahko ga že naslednji vikend vzamemo s sabo, pa ne bomo rabili dveh.«

»Itak!«

»Evo, a sva? A greva?«

»Greva!«

Par rok ga je dvignil in znašel se je v prtljažniku neznanega avtomobila. Ni mu bilo jasno, kaj se dogaja, v poltemi se je ozrl okoli sebe ter prepoznal še nekaj plastenk radenske in veliko torbo s črtastim vzorcem.

»A kdo ve, kam gremo?« je tiho povprašal in črtasta torba je zavila z očmi.

»Domov gremo.«

Domov. Beseda, ki mu je bila odvzeta, ko so njegovi štirje varovanci izginili za ovinkom in ga pustili samega. Tiho jo je ponavljal, zbežan in negotov, in šele ob ropotu avtomobilskega motorja ga je preplavilo spoznanje čiste sreče in zmagoslavja. Spoznanje, da je mogoče izgubil prejšnji dom, a je našel novega. Ni mogel verjeti, kaj se dogaja! Kako čudovito!

»Komaj čakam,« je neučakano zašepetal predse, ko ga je začelo premetavati po prtljažniku.

»Brez zveze,« mu je odgovorila črtasta torba.

Distopični konec

Že je tonil v sen, ko so ga zdramili neznani glasovi.

»Resno, ej, kateri kreten ne pospravi šotor za sabo?«

»Verjetno spet kakšni Ljubljanci.«

Poškilil je navzgor in nad sabo zagledal dva para nog v temnih kavbojkah ter ogromno črno vrečo za smeti, ki je, napol prazna, grozeče stala med njima.

»Kaj hočeva, to je treba pospraviti.«

»Mogoče bi ga vzel domov, po moje je še v redu?«

»Jaz ne rabim starinskega šotor, ti pa izvoli.«

»Ma sem ravno novega kupil. Takega, ki se sam postavi.«

»No, vidiš. Ne bit potem pameten.«

»Saj nisem.«

»Ja, saj pravim, da nisi.«

»Kaj?«

»A lahko zdaj pospraviva ta jebeni šotor?«

Surovo so mu populili preostale kline, zvili palice in zbrcali ponjavo ter spalnice na kup. Zagrabile so ga neznane roke in ga začele na silo tlačiti v veliko črno vrečo. Upiral se je. Z vso močjo, ki mu je še preostala, se je upiral, ni se še hotel posloviti od svobodnega neba, želel je vsaj še en večer poslušati pesem ptic in čutiti nočni veter. A njegov napor je bil zaman. Zadnja stvar, ki jo je še videl, so bili mehki obrisi drevesnih krošenj, nato pa ga je objela popolna tema.

Prestrašen in zmeden se je oziral okoli sebe, v upanju, da bo razločil vsaj kakšen znan obris. Smrad v vreči je bil ogaben. Vohal je mokre cigaretne ogorke, postano pivo, sladkobo postanih gaziranih pijač in pokvarjeno hrano. Čutil je, da ga nekaj reže v ponjavo. Je bila razbita steklenica? Razrezana pločevinka?

»A kdo ve, kam gremo?« je plašno povprašal.

Odgovorila mu je tišina.